

מדע מדינת תורתך [א]

מרכז תורה ומדינה שמח להיענות לבקשת מערכת כתב העת 'אמונת עתיך', לפתוח בסדרת מאמרים מקצועיים, שעניינם: **מדע המדינה**. עיקר מטרתה של סדרה זו הוא העמדת קומה מקצועית - מושגית, היסטורית, חברתית ועוד - להרחבת דעת העוסקים בתחום מן ההיבט התורני.

מושכל ראשון הוא שטרם כל דיון תורני, אם הלכתי ואם הגותי, הכרח הוא להכיר את התשתית הריאלית, העובדתית, של הנדון.¹ דבר זה נכון בתחום הרפואה, הבוטניקה, הטכנולוגיה, והלאה והלאה על זו הדרך, בכלל זה מדעי הרוח, ומדעי המדינה בפרט. כך לדוגמה: עיסוק בשאלת זיהויו של המשטר הראוי אליבא דהלכתא, בהסתמך על הלכות מלכים לרמב"ם, על משנת האברבנאל, על דברי הנצי"ב וכו', בלא הכרת המשטר שרווח בזמניהם ושאותו הכירו, ובעיקר בלא הכרת צורות משטר אוניברסליות שהיו אז ושקיימות כיום, הוא אומנם אפשרי, אך דומה שהכול יסכימו כי יש בו טעם לפגם אם לא למעלה מזה. תקוותנו אפוא היא שהרחבת הדעת שתבוא לידי ביטוי בסדרת המאמרים, תועיל לכל העוסקים בסוגיות המדינה בדרכה של תורה. כך יוסר נטל"פ זה, והתנובה התורנית תהא מדויקת יותר, 'אמיתית' יותר.

הנושא הראשון שנבחר לסקירה מציג את חסרונה של שיטת משטר נשיאותית. הנושא נבחר בשל היותו אקטואלי, שכן לאור משברי השנתיים האחרונות נישא עתה שמה של שיטה זו ברמה, גם בממסדים תורניים. לדעת כותב המאמר, להצעה כזו חייבת לקדום הכרה מקצועית-מדעית של השיטה, כפי שזו מתוארת בספרות המחקרית. דומה שהכרה כזו, אשר חושפת את חולשותיה של השיטה ואת אי-התאמתה למדינת ישראל, תסיר אותה מהשיח התורני.

עורך הסדרה וכותב המאמר שלפנינו הוא ד"ר אורי בגנו, שתחום השכלתו האקדמית הוא מדעי המדינה, ואשר עומד בראש המערך המדעי של 'מרכז תורה ומדינה'.

1. וראה קובץ אגרות חזון איש, א, איגרת לא.